

juni 2023

COMPENSERENDE EN DISPENSERENDE MAATREGELEN VOOR LEERLINGEN MET DYSLEXIE EN DYSCALCULIE

1. Leerlingen met een officiële verklaring van dyslexie en dyscalculie komen in aanmerking voor compenserende en dispenserende maatregelen.
2. De betreffende leerling ontvangt van de trajectklas een dyslexiekaart. De medewerkers krijgen in het begin van het jaar van de zorgcoördinator een lijst waarop staat aangegeven voor welke maatregelen leerlingen in aanmerking komen.
3. Gemaakte afspraken gelden voor alle vakken die de betreffende leerling volgt, tenzij anders vermeld.
4. Opgaven voor een schriftelijke overhoring of proefwerk worden niet gedictreed of op het bord geschreven, maar staan op papier of worden digitaal verstrekt. Deze opgaven kennen een goede lay-out d.w.z. dat er sprake is van een overzichtelijke indelingen en een goede afdruk bij het kopiëren.
5. Al het schriftelijk werk dient in Arial 12 te worden aangeleverd.
6. De leerling moet in principe bij alle schriftelijke werken de mogelijkheid hebben om gebruik te maken van verlenging van tijd (25%).
7. Het gebruik van hulpmiddelen ter vergemakkelijking van het lezen, schrijven en luisteren is toegestaan, voor zover geadviseerd in de dyslexieverklaring. Deze kunnen per leerling verschillend zijn en veranderen gedurende hun schoolloopbaan.

Toegestaan zijn:

- kladpapier
- woordenboek
- laptop met spellingcontrole
- tekst naar spraaksoftware (Claread) Als een leerling gebruikt maakt van tekst naar spraaksoftware dient de toets door de docent digitaal aangeleverd te worden in een word-bestand.

Bij toetsen dient een laptop van de school gebruikt te worden.

8. Als een leerling gebruik wil maken van digitale schoolboeken, kunnen deze door de ouders bij Dedicon worden besteld. De kosten hiervan zijn voor rekening van de school.
9. Bij andere vakken dan de talen, wordt spelling in de onderbouw niet meegerekend bij de beoordeling, mits een woord door een spelfout een andere betekenis krijgt.
10. Bij Nederlands en de Moderne Vreemde Talen zal de spelling, als deze expliciet getoetst wordt, bij een dyslectische leerling aangepast worden beoordeeld.

Voor Nederlands en de Moderne Vreemde Talen:

1. Bij schrijfofdrachten of een dictee wordt bij alle leerlingen (dyslect of niet) dezelfde normering gehanteerd. Per taal wordt hieronder aangegeven welke spellingfouten bij dyslecten wel of niet fout gerekend mogen worden.
2. Bij overige toetsen, boekverslagen en werkstukken wordt bij alle leerlingen (dyslect of niet) een maximum gesteld aan de puntenaftrek, gebaseerd op het aantal spellingfouten. Ook hierbij gelden de bij de diverse talen genoemde punten.

3. Dyslecten mogen toetsen, waarin de spelling niet expliciet getoetst wordt, maken op een computer met spellingcontrole of met behulp van de tekst naar spraaksoftware Claread (zie punt 8), mits zij beschikken over een verklaring waarin dit wordt aangegeven.

Voor Nederlands:

1. Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (duer) worden niet fout gerekend.
2. Fouten m.b.t. verwisseling van f/v, s/z, ei/ij, g/ch en au/ou worden niet fout gerekend.
3. Fouten m.b.t. (mede) klinkerverdubbeling worden niet meegerekend (kooopen, verekt).
4. Fouten m.b.t. werkwoordspelling (-d,-t, -te(n), -de(n), -tte(n), -dde(n) worden wel meegerekend. Leerlingen uit de eerste klas vmbo-t/havo mogen in het eerste leerjaar een regelkaart m.b.t. de werkwoordspelling gebruiken. In enkele gevallen mag dit ook in een ander leerjaar. Hierover dienen afspraken gemaakt te worden met de betreffende docent en de remedial teacher.

Voor Engels:

1. Als een woord fonetisch wordt geschreven, wordt dit goed gerekend. Dit met uitzondering van grammaticale fouten.
2. Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (huouse) worden niet fout gerekend.
3. Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.

Voor Frans en Spaans:

1. Als een woord fonetisch wordt geschreven, wordt dit goed gerekend.
2. 100% van de fouten m.b.t. accenten wordt niet meegerekend.
3. Fouten (m.b.t.) (mede) klinkerverdubbeling worden niet meegerekend. Bijv. comencer i.p.v. commencer of sooleil i.p.v. soleil wordt niet fout gerekend.
4. Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (puor, juene) worden niet fout gerekend.
5. Als een woord door een verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet.

Voor Duits:

1. Als een woord fonetisch wordt geschreven, wordt dit goed gerekend. Dit met uitzondering van grammaticale fouten.
2. Als een Umlaut in de grammatica behandeld en foutief wordt toegepast geldt dat als een halve fout. (bijv. fahrt is fout als het fährt moet zijn).
3. Fouten m.b.t. letterverdraaiingen in vaste lettercombinaties (Traum) worden niet fout gerekend.
4. Fouten m.b.t. (mede) klinkerverdubbeling worden niet meegerekend. Bijv. Monaat of Monnat wordt niet fout gerekend.
5. Als een woord door verkeerde spelling een andere betekenis krijgt, gelden de bovenstaande regels niet. Bij onduidelijkheid over bovenstaande beoordeling wordt contact opgenomen met de remedial teacher.

Bij de Moderne Vreemde Talen kunnen onderdelen als vocabulaire, idioom en dialogen schriftelijk en mondeling worden getoetst. Als het cijfer van een schriftelijke toetsing lager is dan een 4, zichtbaar veroorzaakt door dyslexie, dan kan in overleg met de docent, een mondelinge herkansing volgen. In bijzondere gevallen kunnen onderdelen die zich daarvoor lenen, op voorspraak van de remedial teacher, alleen mondeling worden getoetst.

12. De leerling krijgt dispensatie van leesbeurten in de klas dan wel een leesbeurt wordt van te voren aangegeven, zodat een leerling zich thuis kan voorbereiden.
13. Leerlingen in het derde jaar van de mavo kunnen dispensatie krijgen voor een moderne vreemde taal; in de vrijgekomen tijd dienen de leerlingen aan andere taken te werken. Leerlingen in het derde jaar van het havo/vwo krijgen in principe géén vrijstelling. De leerlingen die Spaans volgen kunnen wel vrijstelling krijgen voor Frans of Duits.
14. In de tweede fase kunnen leerlingen met een dyslexieverklaring in het vwo vrijstelling krijgen voor de tweede moderne vreemde taal. In plaats hiervan dienen de leerlingen een vervangend vak te volgen. De schoolleiding bepaalt mee welk vak als vervangend vak gevolgd mag worden (dit mag niet tot een zeer slecht rooster leiden van mede-leerlingen).
15. De dyslectische leerling mag tijdens het examen gebruik maken van de hulpmiddelen waarvan hij/zij ook gebruik heeft gemaakt tijdens de schoolloopbaan en/of het schoolexamen. (zie punt 8)